

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационен труд на тема: **“Остър коронарен синдром при пациенти с хронична обструктивна белодробна болест”**, представен за публична защита пред научно жури за присъждане на образователна и научна степен “Доктор”, професионално направление 7.1 Медицина, научна специалност „Кардиология”.

Автор на дисертационния труд:

д-р Симона Николаева Янкова, докторант задочна форма на обучение в докторска програма „Кардиология“, професионално направление 7.1 Медицина, отчислена със заповед № Р-109-99/28.01.2025 г. при Медицински Университет – Варна.

Рецензент: проф. д-р Жанета Георгиева Тянева дм, МУ Варна, член на Научното жури, утвърдена със заповед на Ректора на МУ Варна.

Биографични данни: Д-р Николаева завършва средно образование 2010 г. с интензивно изучаване на английски език. През 2016 г. завършва с отличен успех висшето си образование по медицина в Медицински Университет, гр. Варна. Придобива специалност по Кардиология през 2022 г. и професионална квалификация Ехокардиография – фундаментално ниво през 2023 г. От 2019 г. е задочен докторант към Първа катедра по вътрешни болести с научен ръководител доц. Атанас Ангелов, дм. От февруари 2017 г. до юни 2021 г. е хоноруван асистент по Пропедевтика на вътрешните болести, на англоговорящи студенти при МУ, гр. Варна. От 2017 г. до момента работи в МБАЛ Добрич АД, отделение по Кардиология.

Научно-изследователска дейност: Дисертационният труд: **“Остър коронарен синдром при пациенти с хронична обструктивна белодробна болест”** е актуален и представя съвременните проблеми на две заболявания, които са в листата на водещите причини за смъртност и инвалидизация в света. От съществено значение е, че при хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ) има по-висок риск за развитие на сърдечно-съдови заболявания (ССЗ) и повишена честота на миокардния инфаркт (ОМИ). Както и това, че сказацербацията на белодробното заболяване увеличава двукратно риска от ОМИ.

Структура на дисертационния труд: Дисертационният труд е представен на 174 страници и съдържа 43 фигури, 20 таблици и 4

приложения. Библиографската справка обхваща 501 литературни източника, от които 18 са на кирилица, 469 на латиница. Докторантът има две публикации свързани с темата в специализирани списания.

Литературният обзор демонстрира много добро познаване на литературните източници и извличане на задълбочена информация от тях. Авторът акцентира значението на общите патогенетични и патофизиологични механизми на ХОББ и остър коронарен синдром (ОКС), както и общи рискови фактори (РФ) и коморбидни състояния. Подчертана е силната връзка между миокардния инфаркт и ХОББ. Посочени са основните механизми, които обуславят повишения кардиоваскуларен риск при болни с ХОББ с акцент на хроничното възпаление, оксидативният стрес, понижената физическа активност, тютюнопушенето, дислипидемията, което обуславя по-висок риск и значима заболяемост и смъртност.

Недостатъчен е броят на проучванията върху ХОББ като РФ за ОКС. Подчертава се, че е подценено разпространението и значението на ХОББ при болните с ОКС. И докато смъртността при болни с ОКС е спаднала наполовина, то при пациентите с придружаваща белодробна обструкция тя се увеличава. В обзора се отбелязва забавяне на диагнозата и своевременното прилагане на реперфузионна терапия, което влошава прогнозата и големината на инфарктната зона. Друг терапевтичен проблем, дискутиран в големи обсервационни проучвания, е непридържането към препоръките за вторична превенция след миокарден инфаркт, в частност терапията с бета-блокери, при болни с ХОББ. В литературата има недостатъчна яснота за клиничното значение и взаимовръзка между ОКС и ХОББ, което прави дисертационния труд актуален и необходим.

Целта на проучването: Да се анализира клиничната и демографската характеристика на причините за повторни хоспитализации и смъртност при пациенти с ОКС и ХОББ. Целта е ясно формулирана и конкретна.

Задачите са точно формулирани и определени за постигане на избраната цел. Проучване на рисковата характеристика, клиничната изява и лечение при лица с ОКС и придружаваща ХОББ, сравнение с контролна група болни с остър коронарен синдром, но без данни за ХОББ. Оценка на придържането към назначената терапия след дехоспитализация и поспециално към лечението с бета-блокери, както и качеството на живот при пациенти с ОКС и ХОББ спрямо контролната група. Анализ на клиничната и демографската характеристика на починалите болни с ОКС.

Проучването е проведено за период от 48 месеца в периода 2019 г. - 2023 г. в МБАЛ „Добрич АД“. Проспективно са проучени общо 140 пациенти, диагностицирани с ОКС и хоспитализирани в интензивния сектор на Отделението по Кардиология. Проведено е функционално изследване с тест за натоварване по валидизирана методика като са проследени промените във физическия толеранс на болните с ОКС с или без ХОББ. Направени са ЕКГ и трансторакална ехокардиография. Всички измервания и анализи са проведени съгласно актуалните препоръки на Европейската асоциация по сърдечно-съдова образна диагностика. При всички пациенти се проследи ЛК функция. На пациентите с установена ХОББ е проведено функционално белодробно изследване.

Статистически методи: Статистическият анализ на данните е направен със софтуерен продукт IBM SPSS MAC, а за графичното им представяне се използва Microsoft Excel. Ползвани са съвременни статистически методи, даващи възможност за отчитане на взаимодействието на наблюдаваните параметри.

Резултатите и направените от тях изводи са убедителни и имат научна стойност и приносен характер. Дискусията на резултатите представя връзка между собствените резултати и данните от литературния обзор. Представен е алгоритъм за проследяване на пациенти с ОКС и ХОББ. Обучение на пациента относно спецификата на двете заболявания: ОКС и ХОББ – симптоматика, развитие и прогноза на болестта, стимулиране поставянето на ежегодна ваксина срещу грип. Започване на сърдечна рехабилитация, включване в специализирани програми по дихателна рехабилитация, програми за теле-рехабилитация чрез платформи и мобилни приложения, диетичен режим, начин на приложение и ефект от медикаментозната терапия.

Изводите са логично изведени от резултатите на проучването. Пациентите с ОКС и ХОББ са с изразен рисков профил. Честотата на анемия, хронично бъбречно заболяване и мозъчен инсулт е по-голяма в групата с ХОББ. Болните с ХОББ по-често се представят с клиничната картина на ОКС без ST-елевация. Изследваната популация с ОКС и ХОББ, показва по-слабо придържане към назначените основни класове медикаменти. Пациентите с придружаваща ХОББ са изложени на по-голям риск от хоспитализация по повод ССЗ след остро коронарно събитие. Като най-честа причина се явява сърдечната недостатъчност. По-високият ИТМ, тютюнопушенето, по-ниската физическа активност и по-високите изходни стойности на CRP се асоциират с по-висока смъртност при пациентите с ХОББ една година след ОКС.

Научни приноси на дисертационния труд: За първи път в България е проведено проучване върху рисковата и клинична характеристика на пациенти с ОКС и ХОББ. Проследени са спирометричните параметри на белодробната обструкция. За първи път се проучва качеството на живот на болните с ОКС и ХОББ и придържането към назначената медикаментозна терапия. Потвърждава се рисковата характеристика за коронарна

артериална болест при пациенти с ХОББ. Потвърждава се необходимостта болните с ХОББ да бъдат третирани като високорискова популация за изява на ОКС, отчитайки и по-лошото качество на живот при пациентите с ОКС и ХОББ. Потвърждава се по-честата изява на ОКС без ST-елевация при болни с ХОББ и по-рядкото им насочване за СКАГ. Потвърждава се ролята на ССЗ като причина за по-чести хоспитализации при пациенти с ХОББ. Съгласна съм с направените изводи и справката за приносите на дисертанта.

В Заключение: Представеният дисертационен труд от д-р Николаева е актуален за съвременната кардиология и пулмология. В него се съчетават задълбочен анализ на литературни данни със собствени проучвания и изводи. Докторантът допринася за изясняване на проблемите при болни с ОКС и ХОББ. Дисертационният труд и научни публикации покриват необходимите наукометрични критерии за присъждане на научната и образователна степен „доктор” по ЗРАС и Правилника на Медицински Университет, Варна. Дисертационният труд е с оригинални и потвърдителни приноси. Давам положителен вот за присъждане на научната степен „доктор” на д-р Симона Николаева Янкова.

04.03.2025

Варна

Реципзент:

проф. д-р Ж. Георгиева ДМ:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В” от Регламент (ЕС)
2016/679